

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Postán vagy Pécsenél házaiból:
EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGYES SZÁM 10 kr.

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábos petitorogy-
széri megjelenésért 6 kr.,
3-szorért 5 kr., 10-szerért
4 kr. fizetendő.

A lap szellemi részét illető közlemények és előzetesek a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városbáz épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Szerkesztőség:
János-utca 8-ik szám.

Kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

Nagymosás.

Nem hangzott el szavunk eredménytelenül, mint a puszta kiáltó szava; nem hiába emeltünk szót. A közügy érdekében tett jóakaratu nyilatkozat, az abszurditás és leplezetlen nyilatkozat szava s a főlháborodás és megbotránnyozás hatása alatt talán kissé kiméltentlen hangzó kifakadás, visszatetszést szülhetett ott a hol érzékeny fülekre talált; de illetékes helyen célt ért, mert megértettek benünket s megelégedéssel konstataáltak, hogy most már mosásba került a vármege szennyesse.

Kardos Kálmán főispán komoly figyelemre méltatta főlszólalásunkat s hiven teljesítette hivatalos kötelességét, tiszta tudatával bírva annak, hogy ezzel tartozott a saját jó nevének, állása tekintélyének, a megyei tisztikar tisztességének s a megye becsületének megóvása s szilárd főlntartása érdekében. A hétfői közigazgatási ülésen jelentette, hogy a hetek óta híresztelt s közbeszéd tárgyát képező sásdi szolgabírói botránny nem lehet szó nélkül hagyni s az ő határozott és erélyes föllépésére el lön rendezte a vizsgálat.

Czélrt értünk. Ez volt a mi óhajunk, ezt kívántuk, mert már nem hallgathattuk a szárnyaló hírek fölsértő stuttogását, nem tűrhettük, hogy a szelnek eresztett hírek alapján a megye becsületén rágódjanak, hogy Baranyamegyét, a mi megyénket megrugdosassák, megköpössék s azt hisszük, hogy jót tettünk, a saját kötelességét teljesítettük, midőn rámutattunk a bajra, mert ez által a baj orvosolhatóvá vált.

Vagy igaz a mit a hir hord, vagy csak afféle mendemonda, melyet pillanatnyi megmondolatlanság vagy rosszakarat szül s a szószátyár világ dajkál, nevel föl nagyra, hogy még nagyobb árnyat vessen, míg az igazság derítje el nem oszlatja fényével a ködszerű sötétséget, melyben minden oly ijesztőnek látszik. A rendelkezésünkre álló bizonyítékok alapján azonban hajlandóbbak vagyunk elhinni, hogy a hir nem épen üres pletyka. Legalább a

sászról-sászra járó hir azon része, mely a váznoki szőlőből pityókusan hazatért szolgabíró és a pécsi közgyűlésről visszatért főlszolgabíró közti éles összekocczanást és a kiutasítás tragikomikus történetét tárgyalja, ez bizonyos és be is bizonyítható; már aztán a „kápolnai csata“, ez lehet alávaló kohlomány, megengedjük, de lehet igaz is, a mit csak hinni, vagy nem hinni lehet, de tudni és bebizonyítani aligha. Mi és milliárd keresztény hiszünk szentül a föltámadásban s az öröklétben, de e hitet bebizonyítani senki sem tudja. Ez a hit, mely ép oly jogosult, mint a meggyőző bizonyosság. Sok oly dolog van, melyet hiszünk, de bebizonyítani nem tudunk s ezzel bínt nem követünk el. A kápolnai dolgot vannak talán a kik hiszik, mi nem; de mert szóba hozott, foglalkozni kell vele. Mondjuk, hogy kohlomány. Azonban a mi Isten és ember előtt bizonyítható, arra már nem mondhatjuk, hogy lárifári. Ezt tisztázni kell.

A bizottság kiküldetett. Reméljük és elvárjuk, hogy a legnagyobb erélylyel és szigorral járjanak el, nehogy a gyanu leghalványabb árnya vetődhessek hozzá s azt mondhasák, hogy csak felületesen vizsgáltak, vagy hogy szemet hunyva keresték a hibákat.

S ha már kiküldetett a vizsgálat, akkor ne érje be ennek a mendemondás botránnyának a fűrészésével, hisz ez, ha csakugyan megtörtént, való tény is, akkor sem oly jelentőségű mint a minő a hegyháti járásban számtalan merült föl s a megye jónévének tiszta patyolatán szégyenletes foltot ejtett.

Tartsanak nagymosást! Vizsgálják meg a szolgabírói szolgabíró, majd el fogja mondani, hogy: „Betörte a fejemet, de én is adtam neki!“ Kérdezzék meg Vice Mihályt, hogy mint pozfata föl Csima Lajos szolgabíró s hogy borítottak a korcsmában kosarat a szolgabíró fejére? Kérdezzék meg Szeltei József jágonoki kömüves-legényt, hogy ivott „brudert“ Csima Lajos szolgabíróval?

Kérdezzék meg a pécsi rendőrkapitányságot, hogy a toloncz-leány, hogy élvezte Sásdon a paradicsomi élet örömeit? Vizsgálják meg a Wagner-féle ügyet, Petrovics mánfai körjegyző esetét s a választási költségek folytán fölmerült herce-hurczákat. Ez a java, ez az igazi! Ezt tessék vizsgálni!

Mert hát lehet-e tovább is köztisztviselő oly egyén, a ki ilyen vádakkal van terhelve? S ezek a vádak tevőleges adatokkal, tanukkal bizonyíthatók. Ez nem mende-monda, ez nem kohlomány, hanem való tény.

De nemcsak Csima Lajos a hibás, hanem Radoocsay Sándor főlszolgabíró is, a ki tudva Csima Lajos viselt dolgait, tudva hanyagságát, nem tett ellene feljelentést. Jó szívre mutathat ez a kimélet, de a közügyek terén a „jó szívek“ helyét a hivatalos szigor és tiszta lelkiismeret foglalja el. A legutóbbi összekocczanás is Csima hanyagsága s kalózoló mániája folytán támadt. A főlbírónak panaszkodott Csima, hogy egész délelőtt tárgyal, alig mehetett el ebédelni. Mire Radoocsay azt mondotta neki, hogy ha délelőtt nem végez, tessék délután is hivatalos órát tartani. Erre meg Csima azt válaszolta: nem bolond, hogy délután is hivatalban legyen s neki Radoocsay nem parancsol. No hát, mondhatjuk, gyönyörűséges állapot.

A sásdi viszonyok most már tartathatlanok. Itt gyökeres intézkedésre van szükség.

A koczká el van vetve, a vizsgálat kiküldetett; most már kíváncsi érdeklődéssel várjuk a nagymosás eredményét. A vizsgálo bizottságok ugyan többnyire barátságos ebédre szoktak kirándulni s a kedélyes „muri“ után nagy komolysággal jelentik, hogy a vád teljesen alaptalan, minden a legjobb rendben találtott; meg vagyunk azonban arról győződve, hogy a most kiküldött bizottság nem mulatni megy Sásdra, hanem vizsgálatot tartani, mert teljesen független és olyan férfiakból áll, a kik a megye érdekeit mélyen a szívükben s lelkükben viselik.

A földolog az, hogy ne csupán a mende-mondát firtassák, hanem mind-

azon botránnyokat, melyeket főnebb elősoroltunk s a melyeket palástolni, vagy jóvá tenni akarai határozottan bűn, míg ellenben kideríteni s az igazságszolgáltatás itélőszéke elé adni: hazafiai érdem.

Sikert kívánunk, remélünk és várunk.

Várady Ferencz.

A véradó növelése.

Azt a két törvényjavaslatot, melyet Fejérváry Géza báró a közös hadseregéről és a honvédségről a képviselőházban beterjesztett, igen sokszor s igen keserűen fogjuk még megemlegetni. A katonák, akik eddig sem valami nagy mértékben gyakoroltak a szerénység erényét, eddigi követeléseikre ráteszik a koronát s olyan kívánásokkal állanak elő, hogy az ember szinte beleszédül.

Azt az alkalmat, hogy a haderőről szóló 1888-ik törvény ez év végével lejár, a hadügyminiszter ugyancsak kihasználta arra, hogy olyan „reformokkal“ álljon elő, melyek a vér-és pénz-adót hibetelen mértékig felszámolják.

A javaslatban a hadsereg létszámának oly tetemes emeléséről van szó, aminőre nem lehetünk elkészülve, s a katonai szolgálat egy megszigorított, hogy boldognak vallhatja magát az a nyomorék, akit nem tartanak érdemesnek a császár mondurjára.

A javaslat szerint a közös hadsereg évi újoncz-jutaléka fölemeltetik 95.000 emerről 103.000-re. A szaporodás tehát látszólag évenként 8000 ember, vagyis, minthogy a szolgálat tíz évig tart, a hadsereg egész hadi állományában 80.000 ember. Csak hogy nem így van ám a dolog. Az eddigi 95.000 főnyi újoncz-jutalékban ugyanis benne volt a póttartalék is, az új 103.000 emberben azonban nincs benne. Sőt a törvényjavaslat szerint a póttartalék száma előre nem is volna megállapítandó, hanem a sorozást addig lehetne folytatni, amíg csak akad katonának való helye. Ily módon a póttartalék a javaslathoz mellékelt indoklás számítása szerint, évenként 25.000 emberrel szaporodnék, ami tíz évre 250.000 embert tesz ki.

A hadsereg létszáma tehát nem 80.000, de 330.000 emberrel emeltetik s körülbelül a következők lesz:

Table with 2 columns: Category and Amount. Rows: Tényleges szolgálatban (309.000), Tartalékban (721.000), Póttartalékban (250.000), Összesen (1.280.000).

vagy ha az időközben elhunytakra, szökevényekre, betegekre stb. 10 százalékot levonunk is 1,150. ember.

S nemcsak több lesz a katonák, hanem a szolgálat is szigorubb. A tartalékos tiszteket ezennel minden esztendőben be lehet hívni gyakorlatra s a póttartalékosok nem csak 8 heti kiképzetésre rendelhetők be, hanem a rendes fegyver- és hadgyakorlatokra is. Különösen szigoruban bántik el a javaslat az egy éves önkéntesekkel, akik ezennel katonaközlőnek ideje alatt nem folytathatják polgári tanulmányaikat s ha egy esztendő leteltével nem tudják letenni a tiszti vizsgát, természetesen németül, akkor még egy évet rá kell szolgálniuk.

Egyszóval a javaslatok arról tesznek tanúságot, hogy a generális urak egy nagy tévedésben vannak. Azt hiszik ugyanis, hogy az ország van a katonaságról s nem megfordítva, s minden érdeket képesek feláldozni, csak hogy a hadsereg erejét növeljék. Hogy ennek a legjobb módja az lenne, ha a magyar katonaságot külön választanák az osztráktól s alakulna egy lelkes, ezéltját és magát megbecsülni tudó nemzeti hadsereg, azt persze a bécsi szorkánkyonban nem tudták kiáltani. Sőt éppen az ellenkező történt. E javaslatokban jelentetik ki ugyanis legelőször törvényesnek a honvédség függése a bécsi közös hadügyminiszteriumtól. Van ugyanis a véderőről szóló javaslatnak egy §-a, mely így hangzik:

A honvédelmi miniszter, illetőleg a honvédség főparancsnoka, utóbbi a honvédelmi miniszter utján, kötelesek a honvédség létszámáról, felszereléséről, katonai kiképezéséről és fegyelmi magatartásáról a közös hadügyminiszternek folytonos tudomást nyújtani.

Ha e szakasz elfogadjatik, azzal törvényesen ki van mondva, hogy a honvédség is közös intézmény, a minnek az értelme tudvaleg az, hogy mi fizetjük érte a költséget, de Bécsből parancsolnak vele.

Vann azonban a javaslatoknak egyéb rendelkezése is, mely alkotmányjogi szempontból méltán esik kifogás alá. Ilyen többek közt az, hogy az újonczjutek tíz évre alapították meg s ez ideig az országgyűlés csakis abban az esetben szólhat e kérdéshez, ha ezt ő félsége a kormány utján kezdeményezi. Ezzel tehát a nemzet illetőleg az az képviselő országgyűlés egy fontos és sarkalatos joga, a vér-adó megállapítása, átjatszik a koronára.

Hasonlólag közjogi sérelem, hogy a honvédség szervezetét a király nem az országgyűléssel együtt, törvény utján, hanem egymaga, rendeleti utján, királyi hatalma alapján szabályozza. Az országgyűlésnek mindössze az ellenőrzés joga marad, ami abból áll, hogy a honvédségre kért költségeket vagy megszavazza vagy nem. Ez becses jog ugyan, de még sem elég garancia arra, hogy a honvédség szervezése meg fog felelni a nemzet akaratának.

Gyászoló szülők, nagy áldozatot hoztak, de nagyobb ennél a ti fájdalmatok, enyhítse ezt amaz s az. Ég adjon irt vérző szívbebetekre a gondolat, hogy a mindenható Isten akarta ezt így, s hogy e földön csak vándorok vagyunk, lebegőnek lelki szemek előtt b. Eötvös József ama szavai: „A halál eszméje csak addig rettentő, míg benne az elválás eszméjével — a viszontlátás gondolata nem egyesül.“ — Mig csak a kápolna falai állanak, tiszteletben fog állani nevetek az utókor előtt is. Az apa a fiának, a fiu az unokának, az unoka a dédunokának fogja elmondani, hogy mikor s mily körülmények között jött létre az egerszegi bucsu, hogy ki építette a kápolnát, kiknek hamvai fekszenek alatt. S majdan a távol jövőben a kápolna romjai mellett elhaladó vándor is kalapját levéve imát fog rebegni érteik.

Somsich Sándor.

Almanach.*

Magyar könyv — idegen czimvel! Mi ez? kérdezték sokan, mikor tavaly ilyenkor egy díszes kötetű könyvet vittünk a kezünkbe. Ma már nem idegen többé az a cím és nincs is már az az ódon szerű hatása, mely a mai magyar irodalomnak egy még félig-meddig kezdetleges korára emlékeztetett. A múlt évi Almanach ban tízenegy magyar író mutatta be magát egy csoportban a közönségnek, és hódította meg tősgyökeres eredetiségével az olvasókat. A kétség, mely akkor fölmérlhetett, hogy lesz-e az almanachnak folytatása, bizonyosságá vált, közkelettvé lett az ódon cím, s ma barátságosan, mint nyajas ismerős int felénk az új könyv csinos borítékának arany-bettiből.

A magyar írók csoportja, mely az első Almanachban a közönséget elé kelépett, *) Almanach az 1880. évre. Szerkesztéi Miksa Kálmán. Egyetemes Regényvár IV. évfolyam V. és VI. kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ára díszkötésben 1 forint.

T Á R C Z Á.

A kis Margit emlékezete.

(1888. nov. 5.)
Kedves kicsi gyermek, kurta boldogságnak kiapadt forrása, elröpített sugára, Pár rövidke évek játékos tündere. Az egész nagy világ kis szívébe zárva — Rólad szól az ének, érted árt a lélek; Haládotad síni a vágytalan éle; Tiednek élte, melynek — napugráként — Melegét kölcsönzél, s melynek te adál szírt!

Ősi hervadások rólad szól az ének, Rólad szól az emlék, piczi szöke gyermek! Már varázsolta a szerető szívekbe, Szatléd szívébe egy virágos kertet? Melynek egyszer volt csak, egyszer kikeletje, Mig a te szellemed lebegett felette — S bimbóban fonyadt el virága — örökre... Miért is jövőt hát játszani e földre?!

Hoztál valamit a sóvárgó szülőknek, A mit itt minálunk boldogságnak hívunk; Csöndes öröm fészakelt a családi körbe, S tavasz dereng be: fény, mosolygás, illat. Valamit hozál csak, s sirba vívőd mindazt, Mi annyiank nyujta hitet, reményt, vigaszt; A jövő képt is beárnyaló végkép... Oh! hogy egy kis angyal annyi lánczot szétépt!

Miknek úgy örültél, ha magadra vetted, Tarka ruhácskáid félre téve szépen; Mig anyácskád keze gondnál ragokatta: Búsos, nehéz köny reszketett szemében... Bús még a családnak, lesz még ünnepnapja: Ám hol van, a kire e ruhácskát adja? Ám a drága gyermek, hol van, a ki érte, Gúgygőgő kis ajkát csókra nyujtva, kérte? — Megjön a karácsony, küszöbön van immár; Oh, az öröm ekkor oly magásra hágott! Künna a piéző táj fagyos, nyugtolt képe: S ide benn vigadnál látók a világot:

Az egész nagy világ minden boldogsága, S gyönyörű befért egy kicsike szobába: Mig a karácsonyfa jól megrakott lombja A te orczészkád' is piros fénybe vonta...

Megjön a karácsony, küszöbön van immár: És a lélek nem tud lelkesedni rája; A családi szentély ragyogó oltárán Meglobadt az öröm fenn lobogó lángja. Egy aranyos gyermek élesztette nem rég: S ez a kedves gyermek most csak puszta emlék; S ez a gyászos emlék szítja azt a lángot — A mely egykor olyan fenn lobogó láng volt! — Kasza Gy. József.

Az egerszegi bucsu eredete.

Hideg, zimankós idő van. Gyászruhát öltött magára az égből s komoran néz alá a hólepel takarta földre. Alszik a természet, mely álomba merült. Az egerszegi malom udvarán felhangzik a „Venite exultemus...“ szomorú ének. Ott áll az udvar közepén a meleg érczkoprsó, melyen kívül mogorva tél, bentl ifju tavasz; a molnar egyetlen fia, kit élte tavaszán, 19. életévében — azon korban tépett ki a halál a szülő ölelő karjai közül midőn azok már-már valósnai látták — s méltán! — ama reményüket, hogy lesz kiben — őt boldogítva — boldogságukat lelke, lesz, ki őket a szép vagyon kezelésében felváltja örögsegtükben istápolja, gyámolítja. Kis unokákról álmodoztak, kik majd őket „öreg apám“ s „öreg anyám“ néven szólítják, s most: ez édes álomból felriaszták őket — s foszlányokra tépte minden reményüket a kirelhetlen halál. Ott terdeknek egyetlen gyermekük hült téme mellett; reményünk, mindentünk valál, és elvett tőlünk a halál!... A gyászinduló bús hangjai rezegtetik meg a levegőt, megindul a gyászenet. Menjünk mi is kisérjük ki a holtat a csendes hazába, oda; ahol — nem fáj semmi! Requiescat! A világ folyása napirendre tért e szomorú esemény felett; a zord szelet langy

fuvalom váltja fel, elolvad a hó, felenged a föld gátja, tavasz csieseregnek a madarak; itt a tavasz. Zajossa lesz a természet, újult erővel munkához fognak az emberek. Dolgozik Ösz Márton is, de nincs benne élet-kedv, nincs kiért dolgoznia, nincs ki neki a munkában segítségére legyen. Bár merre jár, akármit tesz, nem lel megnyugvást, nem talál enyhítést, csak a temetőben. Minden gondolata ide irányul, örökig érteldel fia sirjánál. Midőn egyszer itt tér delne, egy gondolat villan meg agyában. Gyermekekem nincs s ép vagyonnal áldott meg Isten, azért annak egyrészt az ő nagybold dicsőségére s fiam emlékének szenteltem. És úgy tön. Éjt nappallá téve, költséget nem kímélve dolgoztam a dolgozik ő maga is, hogy munkájával szent Péter és Pál ünnepeire vagy annak nyolczada alatt készen legyen. Készen lett, készen van! Fia sirja felett kápolna emelkedik, benn egy családi sírbolttal, mely bivatva van hideg keblére ölelni Ösz Márton s kedves nejét, a meghalt ifjúnak, Ösz Pálnak szerető szülőt, kik oda, éltük fájának előtt virága mellé jutni annyira vágytak.

Julius eszeje. Vasárnap van, a környékből összegyűlt hívők serege hullámzik az egerszegi temetőben felállított kápolna körül. Most megjelenik Babocsay Pál bodonyi esp. plébános s a kápolnát felszentelve, a meghaltságtól remegő hangon fejezi ki részvétét a szülők mely fájdalma felett s szép szavakkal méltatja ama áldozatot, melyet e kápolna felállítás által Isten dicsőségének s az Urban elhunyt kedves gyermekük emlékének hoztak, ebben-keresve-lelvén enyhítést vérező szívük mely fájdalmanak s minután a viszontlátás reményével áldat ad rajuk — megáldja ez ünnepélyességre egybegyűlt hivatott, s áhítatos imát mondva a meghalt hivatott — befejezi beszédét, mely után sz. mise áldozatot mutat be az unjon felszentelt kápolnában. Vége a szertartásnak, bucsu van Egerszegen! Szétszólznak a hívők, k-bi rckonához, ismerőséhez, jónóhába siet.

Ezek csak a legnagyobb hibák, melyek azonnal szembe ötlenek; apróbb hibávan még a javaslatainak száma. Az egésznek az irányzata különben ez: megszűntetni a nemzet terheit és megnyirbálni a nemzet jogait. Megővelik a szaronyos szolgák számát, hogy annál biztosabban uralkodhassanak felettünk, annál sikeresebben nyombassák el alkotmányunkat, szabadságunkat. Ezt a munkát nevezi Fejérváry és Tisza a „véderő törvény reformjának.”

Eszküdszéki tárgyalás.

Csütörtökön tartott meg Bernáth Bélának dr. Tarnai Károly ellen indított sajtóperében az esküdszéki tárgyalás. Az esküdszéki a törvényes formák szigorú betartása mellett d. e. 9 órákor megalakult. A kir. törvényszék részéről Szikszay János elnöklelte alatt Lukrits István és Angyal Pál bírák egy Szondy Mátyás póbíró képeztek a sajtóbírószágot. Jegyzők dr. Porges Miksa és Peitler Imre. Esküdszéki tagok: Horváth Antal, Szibert Nándor, Repics Vince, Zsigmondt László, Ratkovits Ferenc, Zsolnay György, Szeifriz Antal, Krauszak Ferenc, Ott Márton, Harli Ferenc, Dittler József, Vaszary Gyula. Póttárog: Vörös Mihály és dr. Mutschbacher Victor.

A tárgyalás megkezdése előtt előlk az esküdtekkel letélti az eskült. Peres feleket figyelmezteti a törvényes szabta egymás iránti kölcsönös tiszteltetle és a hallgató közönségnek meghagyja, hogy óva ködjék, minden „tetszés” és „nem tetszés” nyilvánításától. Erre nyomban felolvastatta a vádlót. Bernáth Béla, vádló vádat emel „5kirchner Zeitung” és a „Mohács és Vidéke” című lapokban közölt két nyílt téri közlemény ellen, melyeknek szerzője dr. Tarnai Károly. A „F. Z.”-ban A mohácsi győzelem ünneplési utójátéka s a „M. és V.”-ben Nincs farsang bűjt nélkül című cikkében vádló szerint, oly kifejezések foglaltatnak, melyekben ő rágal-mazást talál és becsültelesen sértve érzi magát, így vádló inkorrek embernek minősített, már pedig aki inkorrek az hazug, aki hazudik az rágalmaz, szóval vádlott ugy van meggyőződve, hogy vádlott egész odaadással ápolja a hazugságok burjánját. Az inkriminált közleményekben Tarnai olyasmint írt vádlóiról, melyek a valónak bizonyulnának be, vádlót a közmegevesnek tennék ki. Ugyanis: arról van szó a „F. Z.”-ban mintha Oerzen Ottó névalárisával beküldött hímen hírek beklődje, melyben K. Jóhírnevű mohácsi lakós család ügye a leg szorosabb értelemben kompromittálott, amennyiben nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy e hímen hírt Bernáth Béla küldte volna be, vádló ezt tagadja, egyébként, miután ő magát Tarnai állal sértve érzi, kéri az esküdszéki tárgyalás kitzzését s így a sajtóper letárgyalását.

Ez volna értelme a vádlóvalnak. Vádlott felolvastatni kéri azon jegyzőkönyvet, melyet vele szemben Czigliány Béla vizsgálóbíró e pör megindítása elején vetett fel. Ékkor — mint ez a vizs. bírói jelentésből kitűnik, vádlott kényeszerítve volt, oly nyilatkozatok közzétételére, melyek elhallgatását nem mellőzhette. Körtőlbeid ez volt lényege vádlott ama vallomásának, melyet imént nevezett vizs. bíró előtt tett s Tarnai kéri ezen iratnak felolvastatását — fentartva a bizonyítási eljárásra vonatkozó egy megjegyzését. Bernáth B. vádló ennek felolvastatását nem ellenzi.

Igy tehát vádlottnak a vizs. bíró előtt tett vallomása fel lett olvasva. Ezután derék munkát végzett. Megmutatták az írók, hogy mennyi eredetiség, mennyi változatoság van műveikben, mily nagy, kimeríthetetlen anyagot szolgáltat az írói megfigyelésre, feldolgozásra a mi saját honi taláink, társadalmunk is, és már csak a magok írói talentumával is bizonyoságot adták a magyar föld termékeny voltának. A szerencsés gondolát, mely az Almanach kiadóiában támadt, hogy a régi és idegen cím kalapja alá az új és eredeti írókat egybegyűjtésük, nemcsak jó eszme, de szerencsés tett is volt. Nyomban megnyerte az egész magyar olvasóközönséget, — legyen elég azt a körtlményt említenünk, hogy 6000, mondó: hatzser példány kelt el belőle, a mi annyit jelent, mint a külföldön hatvan ezer, — s mostantól fogva már az Almanachnak hosszú életet, az évek behatálatlan sorát lehet jósnói.

És az 1889-es évszámot viselő Alma nach szerencsés folytatása a tavalyinak. Ebben is diszes névsorával találunkunk legjobb elbeszélőinknek, kiket ismét Mikszáth Kálmán mutat be humoros előszóban, mint szerkesztő. Tizenkét elbeszélés sorakozik egymás után a kötetben. Legelől találjuk mint illik, ismét Jókai Mórt, a tollforgató czéh atyamesterét, egy csodálatosan megkapó elbeszélés: „A pusztai róza” cíművel. Nincs magyar olvasó, a ki Jókait nem ismerné, és mégis alig lesz egy, a kit bámuló meglepetésre ne ragadna, e néhány lap olvasván, a korsorsz író zenején, az elbeszélésnek a lebilincselő bája, a drámaiságnak az a megrázó ereje, mely-lyel a szerencsésen lettünk romantika kor-szakát még egy végső fényugrással aranyozza be. Tárgyát néhány sorban elmondani csak az ő páratlanul gazdag, festői nyelven lehetne. Olvasni kell az egészet. Csak azt mondhatjuk még róla, b-gv ez az elbeszélés maga is reávonhatja az osztalán figyelmet az Almanachra.

A kötet további tartalmának ismertetésében említjük először is régebbi íróinkat

vádlott arra kérte a bíróságot és az esküdtszéket, olvassák fel Oerzen Ottónak azon beadványát, melyet a mohácsi kir. járás-bíróhoz benyújtott, oly czélból, hogy napfnyere derítessék, miszerint Oerzen Ottó aláírásával küldött hímen hírt nem ő írta, sőt amint ez ügyben a dolog tényáláláról meggyőződött, azt t. i. a hímen hírt senki más mint Bernáth B. küldte be. Vádlott erre vonatkozólag kéri az általa már előlegesen írásban megnevezett szak-értők kihallgatását vádló ezt ellenzi, mert szerinte a Tarnay által megnevezett szak-értők nem bírnak oly műveltséggel, hogy ily ügyben nyilatkozzanak komolyan figyelembevételük, különben a vádlott által megnevezett szakértők neki személyes el-lenségei, sőt még a törvény SS-ait is se-gítséggül hivta arra nézve, hogy vádlottnak e kérelme megtagadtassék.

Tarnai vádlott ugyesen visszavág vádló állítására, ő ha vádló helyzetében volna és ha csak ugyan tudná azt és be is tudná bizonyítani, hogy a kérdéses hímen hírt a „F. Z.”-nak nem ő írta nyugodt lelkiismerettel s így az ügy tisztázása érdekében nem csak megengedné a vád-lott részéről a bizonyító eljárást, hanem azt saját érdekében követelné. Vádlott K. család részéről az magán érdek s a nagyközönség érdekében a köznépek ügyé-ben szólótt fel akkor, midőn vádlott azzal gyanusított, hogy az inkriminált cikkek-knek a hímen híre vonatkozó része való-ságában határozottan visszaélés volt a jó hiszemű sajtó félrevezetése.

Még hosszabban kiterjeszkedett vád-lott e hímen híres passzura s ismételtelen kéri erre vonatkozólag az általa megnevezett szak-értők véleményének kihallgatását. A mennyiben pedig vádló, a vádlott által megnevezett szakértők műveltségét ez ügy-ben kétségbe vonni merészi, kijelenti, hogy az egyik szakértő Mohácsos jbsági hivatalnok volt, a másik tanító, tehát mind a kettő bir anyyi „műveltséggel”, hogy ily ügyben véleménye komolyan figyelembe vételessék, mert mindkettő hoz-szabb idő óta épen ehhez hasonló ügyek-ben mint szakértő nem egy ízben hallgat-tatott ki. Majd Oerzen Ottó, aki mint tanu ez ügyben be van idézve, bővebben fog nyilatkozni.

A törvényszék erre visszavonult s 1/2 órai tanácskozás után azt határozta, hogy a szakértők kihallgatása mellőztes-hék. Vádlott erre vonatkozólag bejelent semmisségi panaszát, mit a törvényszék elfogadván — tudomásul vett.

Ezek után Tarnai a tanuk kihallgat-tatását kérelmezi, Bernáth ezt ellenzi mert a beidézett tanuk vele ellenséges viszony-ban vannak s így kéri mellőztetni a tanuk kihallgatását. Tarnai ezt tagadja s kü-lönbözteti is a tanuk esküvel kötelezetnek az igazság kimondására.

Erre a törvényszék ismét visszavonult s a tanuk kihallgatását mellőzi. Vádlott a bíróság ezen határozatával szemben is semmisségi panaszát jelent be, minék a bíróság helyt adott.

A vádlóbeszéd megtartása előtt Bernáth B. három bizonyítványt kért felolvas-tatni személyére vonatkozólag, mit vádlott nem ellenzve felolvasták; a jelzett bizonyítványok a vádlottnak mint pécsi és idő-közben mohácsi lakosnak így Ollé István pécsi ügyvéd az időszervi főkötőtől ki-kért erkölcsi bizonyítványok voltak.

Következett a vádbeszéd, a melynek tartalmáról csak annyit mondhatunk, hogy még a vádlóvalban felhozott pontok min-den részletére sem terjeszkedett ki. Oly kicsinyes dolgokkal ált elő vádló s annyira maga alatt vágta a fát, hogy az által nemcsak a hallgató közönség körében tet-te

Vadnai Károlyt, Berzók Árpádot, Tolnai Lajost, Ágai Adoltt. Vadnai, az előkelő novellista, az asszonyi sziv pszichológiáját tarja elének „A vörös-keresztess asszony” című elbeszélés két n-alakjában, ugyan-egy férfi két hitvesében, kik közül az egyiket nem szerette és elűzte, a másik pedig őt nem szereti és hagyja el veszedelmes betegséggel, míg a szerető és ün-zellen ni egy vörös-keresztess ápolónő ké-pében, híven gondozza utolsó perceire. Berzók Árpád, a családi élet humoros kedvt festője, „A pipa” cím alatt beszéli el egy öreg tr veretett és mégis megható lemondását — hosszas harcz után — a pipáról. Tolnai Lajos „A boldogság előtt” című elbeszélés erős drámai vonásokkal rajzol egy szerencsétlen asszonyt, kit min-denki elhagyott, miután könnyelműségében maga hagyta el magát, boldogtalanná téve még halála után is és színtén a halálba kergetve tulajdon gyermekét. Ágai Adolf, az örökös tréfalózó, „A Viotka Vera”-ban tragédiát beszél el, egy szegény megvetett, gunyolt, elzúllott, vörös-haju leány tragé-dióját, ki az apja peccáz-mesteresége és a nyomor egész életében átközték sújt.

Az ifjabb írói nemzedéket Tóth Béla, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond és Bar-sony István képviselik. Tóth Béla „Fata-má”-ban egy epizodmi leány búbjós szerelmét festi, ragyogó tollal írva le egy nilusi utazást, Rákosi Viktor pedig olasz-orzsági emlékeiből mutatja be „Sparad-rap”-ban egy vásári csodadember kabinet alakját, kit az élmes vállalkozó az utolsó csepp véreig kizsákmányol, míg a családja, mely a szerencsétlen „csontvámban” a maga keresményével segíteni vél, otthon átkozza. Sebők Zsigmond mely lélektan megfigyeléssel ír le „Anná”-ban egy bol-dogtalan gyermeket, kinek sanyaru élete abban telik, hogy egy gonosz és bősé ap és a nyomor kiűzása közt kisebb testvé-reiről a szenvedők koránérett okosságával gondoskodik. Bárony István, ki a „Sza-

magát nevétség tárgyává, hanem még az esküdtek között is nem egy mosolyogta el magát. Igaza van a közmondásunk: „Vis-ben haló habhoz kap”. Vádló is hasonlóan cselekedett. Azt hozta fel mentéséül a hímen híreire vonatkozólag, hogy ő, illetve egy más válaki (?) küldhette be. Tehát nem hímen hírekről, csak hímen hírről lehet szó. Általában olyan gyötör s oly elő-készületlen vádbeszédet tartott Bernáth, amint még — mint már másodsor kell kijelentésünk — még ez ideig sajtóperek alkalmával — nem hallottunk.

Ily semmit mondó vádbeszéd után a vádlott sem erőltette meg magát. Ő is ült hatolt, de mégis elég megérhetően védte magát. Tarnainak Bernáttal sosem volt dolga. Amit s amikor írt, vádlott sohasem említtette; amit írt az úgy írta le, amit jónak látta, tekintet nélkül a személyekre. Ő megtámadta ugyan Jankovics Dénest, mint olyan egyént, ki saját (t. i. Tarnai) szűll városán oly szegényfoltot ejtett, mely-ről a f. évi okt. 25-iki esküdszéki tárgya-lás alkalmával bővebben volt szó, s más-különbözteti is (t. i. vádlott) élhetne visz-on vádlat Bernáth ellen mert, ez oly dolgokat írt az „M. V.” vádlóiról, amely szintén sajtópör tárgyát képezhetné.

Vádlott hosszabban védhette volna magát, de miután egy a szakértők véle-mény adása, mint a tanuk kihallgatása, határozott kérelmének daczára a bíróság részéről megtagadtatott, nem tartja szük-ségesnek védelmét hosszabban fejtegetni. Bernáth ő róla igen piszkos dolgokat írt a „M. V.”-et (t. i. vádlott) talán nagyobb jogosultsággal mondhatja vádlóiról mint ez tette vádlóiról. Nem tartozik ugyan a dolog lényegéhez, de vádlott indítatva érzhette magát, hogy a „Pécsi Figyelő”-ben juvenális cím alatt megjelent közle-ményre — melyben Tarnai gyúnyosan megtámadatik — vonatkozhat tegyen.

A dolog meséje ez. Mohácsos az idő-ben egy gyenge színtársulat működtött Ő (Tarnai) volt a színi referens a „M. és V.”-nél. A színtársulat igazgatója megtudván, hogy Tarnai írt valami szindarabot, ezt elő akarták adni. Tarnai ugyan nem szí-ven, de mégis beleegyezett, gondolván, hogy segít ez által a társulat anyagi helye-zetén. Nem is csalódott. A lapok kritikája helyenkint igen kedvező, itt ott kevésbé volt az. De olyat egy lap sem írt arról, mint a „P. F.”-korri mohácsi levelezője, valami juvenális. Ez úgy írt a darabról, mintha nem is látta volna azt. S általában az ő személyét gúnyolta inkább, semmint darabját bírálta. Oly haugon volt ez meg-írva, mint a hogy a „Borszem Jankó” viccelődők a „Teatrália” rovaja alatt a szindarabok s azok szerzőiről. Ez volt Bernáth első talákozása. Ekkor ismerte meg a legényt először. Vádlott azért nem haragudott meg vádlóra. Csak akkor állt elő e kritikával, amidőn már a tulságig megoakalta vádló hánya-veitességét; amidőn látta, hogy Bernáth egy követet fuj Jankó viccesal. Az inkriminált közlemények — nem lehetett másképp — egy kalap alá szorította a két jómadarat. A támadást, a személyes sértetést nem ő, hanem Bernáth kezdte. Vádlott csak önmagát védte, amidőn Bernáth az inkriminált cikkekben lefotografálta. Sérteni egyáltalában nem volt szándéka s bite szerint nem is követ-hetett el sem rágalmazást, sem becsülte-sértést. Szatirikus éllt írt cikkekcsék voltak azok és semmi más egyebek. Vád-lott azt hiszi, hogy maga vádló nincs tisztá-ba ügyének igazságával, legalább erre enged következtetni azon elhalasztási er-deime, melyben világosan kimutatja, okulva Jankovics kudarcán, hogy ő fel ettől a mostani esküdtéktől. Vádlott nem fél, nincs

bad egy alatt” című kötetével oly általá-nos elismerést vitt ki írói talentumának. „Szűz-Mária bolondja” című elbeszélésében egy művész életének elzúllását, az örült homályba süllyedését beszéli el, egyes részeken fényesen csillogtatva le-írói képességét.

„Helyet a hűgyekeknek!” kellett volna mondanunk már előbb, mert az a két nő-író, kinek művében az Almanach ez idei kötetben gyönyörködhetünk, minden-kép előkelő helyet foglal el benne. Benicz-ky-né-Bajza Lenke regényesen ábrándos elbeszélés, „A néma szerelme”, a kitűnő írósnékné egyik legsikerültebb művecskéje. A másik írósné, kit örömmel köszöntünk az Almanachban, Gyarmathy Zsigané, ki az ő nagyszabású, férfias tehetségével bármely más irodalomban is számot tenne. „Az utolsó Gyerőffy” című elbeszélés er-dejly korrajz, mely pompás, a tárgyhoz illy stílusban festi egy régi nemesi familia utolsó sarjadékanak életét és halálát.

A diszes roszonduv fogadott a közönség, az én nevem állt mint szerkesztő, a mi ellen protestáltam is eleinte (nem lévén a kalendáriumi résznek barátja). Most utólagosan azonban elvállalom a felelősséget, nemcsak a szerkesztésért, de az egész estendőért. Tökéletesen jól tőtt ki. Nem volt se háboru, se kolera. Csak egy kis „Jó sziv.”

Minthogy az estendő ilyen jól sike-rült, a kiadó a jövő évi Almanachra is engem vett rá szerkesztőnek. Jól van, a titlust az ideén is elfogadom, de már az estendőért jót nem állok. Én mindösze a novellákért vállalom felelősséget.

E novellák, leszámítván a magamét (mert ezért vállalja más valaki a felelősé-gét), hű tükre a magyar elbeszélő iro-dalomnak, mely, ki merem mondani, az összes irodalmi ágak közt a legmagasabb nívoun áll.

oka rá, hogy féljen. Ugy-e tisztá, igaz? Ő megbocsát Bernátnak, pedig ő is élhetve vele szemben viszonyval. De nem teszi. Megbocsátott ellenének; kéri felmentését. Bernáth válaszol a védelemre — rettentő kapkodó módon, mint akárcsak a közmon-dásban Bernáth. A menykő sem hiányzott, mert az erősen lecsapott Tarnai viszony-vaszával Bernátra.

Előnknek úgyszólván megerőteltetésébe került, hogy némileg összegezzem a vád pontjait. De mégis megkíséreltem azt, vala-mint összegeztem a védelem részéről az el-mondottakat. Összegeztetlek ezután a vád-lott elítélésre vagy felmentésre az esküd-tekhez intézendő kérdések, minék megtör-ténte után az esküdtek visszavonultak. Fél-óra múlva ki lön hirdette az ítélet, mely szerint vádlott az ellene emelt vádak alól f lmentetett. A 10. pontból első kérdé-sék és határozatok ime ezek: 1. Szer-zője vádlott a „F. Z.”-ban megjelent s inkriminált közleménynek? 12 igen. 2. Van-e a tárgyalás czikkben rágalmazás? 12 n e m. 3. Van-e benne becsültezés? 4 igen, 8 n e m. 4. Vétkes-e vádlott a rágalmazás-ban? 12 n e m. 5. Vétkes-e a becsülte-sértésben? 1 igen, 11 n e m. A második inkriminált közleményre vonatkozó kérdé-sék a „M. és V.”-ben megjelent cikkre szóltak. Ugyazonok kérdésekre teljesen azo-nos verdikt hozott. És pedig az 1 re 12 igen, a 2-ikra 12 n e m, a 3-ikra 4 igen, 8 n e m, a 4-ikre 12 n e m s az 5-ikre 1 igen, 11 n e m. A hallgató közönség éljen-zéssel fogadta a verdiket, mire aztán a bíróság is felmentette vádlottat az ellene emelt vádak alól.

S így a beidézett szakértők és tanuk költségeinek kifizetésére a bíróság vádlót marasztalta el. Bernáth köteles a 94 frt. 70 krnyi költséget 15 napon belül külön-ben végrehajtás terhe alatt lefizetni. Vádló semmisségi panaszt emelt.

A közönség lelkes éljenzéssel tüntet-tett Tarnai és az esküdtek mellett, mire a tárgyalás bezártnak jelentették ki. Így ért véget az okt. 25-iki sajtóper után a no. 8-iki esküdszéki tárgyalás. Mi csak azt sajnáljuk, hogy a bíróság meg nem engedhette a szakértők véleményadá-sát és a tanuk kihallgatását. Mert ha ez megtörtént volna, Bernáth irgalmatla-nul elverték volna a port. De így is jót volt.

Eljén dr. Tarnai Károly mohácsi ügy-véd, éljenek az esküdtek!

Iparosok buzdítása.

Az országos iparegyesület, mint min den évben, úgy az ideén is diszermek kiosztásával óhajta a jelesebb iparosokat ki-tüntetni, érdemeiket megjutalmazni s ez által buzdítólóg hatni az iparosokra álta-lában.

Kétségtelen dolog, hogy az érdem, a szorgalom elismerése emeli az önbizalmat s új-erőt, új kedvet ad a tovább törek-vésre, a megkezdett munka folytatására. Emellett a példa vonzani fog, kitételekre hívja fel a többiek tehetségét is, ami csak jótékony hatásu lehet az ipar általános emelkedésére s az iparosok szellemi és anyagi fejlődésére egyaránt.

Ezuttal a kitzított jutalmak a követ-kezők:

1. Diszermem oly iparosok számára, kik gyakorlati működésük által a hazai ipar előmenetelét idézték elő. Ezen érem hány-ban fokozatban adatik ki és pedig: arany-ban, ezüstben és bronzban.

2. Diszermem oly iparosok számára, kik a rendszeres műves iparban (kézműveség) ipari jelességük által kitűnnek. Ezen érem két fokozatban és pedig ezüstben és bronz-ban adatik.

engem vett rá szerkesztőnek. Jól van, a titlust az ideén is elfogadom, de már az estendőért jót nem állok. Én mindösze a novellákért vállalom felelősséget.

Sokat szelidültek az erkölcsök! Most, ha leszart is az író egy-két gézengúz, a többiit élni hagyja.

Ha rajtam állna, én csak egy szí-gorú, esztetikai parancsot adnék ki az íróknak: ne „Né hazudj”, de magam emel tetejébe még azt is vállallam: „Ne öl!” Mert nálam, (t. i. a novellámban), soha sem hal meg senki, s e tekintetben annyira elővigyázó vagyok a személyeim iránt, hogy még orvost sem szerepeltetek közöttük.

Egy szó, mint száz, a magyar elbe-szélő irodalom a legjobb vágányban van. Az egészséges realizmus utat tört magának. A chablonokat eleven emberek szorították ki, a kik nem szőlítják egymást per „Uram” és „Asszonyom.” Az író abból merít a mit látott és nem abból, a mit olvasott. A könyvekben bizott emlék gyalog járnak a népszerűség után, az „Isten kegyelméből” valók röpülnek. Ennek is, annak is

3. Diszermem oly iparosok részére, kik a kor igényeinek és a külfölddel való versenyképesség feltételeinek megfelelő ipar-telepet (gyár, műhely) hoztak létre s annak helyes vezetése által versenyezni képesek. Ezen érem az illető telep mérvéhez és a berendezés és tüzem tőkélyéhez képest két fokban adatik és pedig ezüstben és bronzban.

4. Diszermem oly iparosok számára, kik iparukat művelési irányban fejlesztik és e tekintetben figyelemre méltó sikert képe-skel felmutatni.

Ez érmek elnyeréséért pályázhatik minden, Magyarorszában lakó, illetőleg Magyarországon iparteleppelel bíró egyén.

A pályázatok az egyesület igazgató-ságához 1888. évi december 31-ig nyuj-tandók be. Minden pályázat megbírálására az illetékes szakosztálytól szakértő bizottság küldetik ki. E bizottság véleményét mond a pályázatok felett és ennek alap-ján a szakosztály az ajánlást esetleg magáéva teszi és az egyesület igazgató-sága elé terjeszti. Az igazgatóság az aján-latok felett ítélt és a megítélt érmek a hozzájuk tartozó okmányokkal együtt a legközelebbi rendes közgyűlésen ünnepé-lyesen kiosztatnak.

A megjutalmazott telepek leírásai, a mennyiben általánosabban érdekeltek bírnak, az egyesület közlönyében fognak közzé-tétni.

Külfölelék.

— Városi közgyűlés. A hétfői városi közgyűlés nevezetesebb tárgyai a követ-kezők voltak. A 3-ik választókörterleiben Bodó István elhalálózása következtében megürltt bizottsági tagságra a választás f. évi december hó 9-ére tüzetett ki. A fo-gyasztási adók megváltása ezimén jövőre 131,309 frt 89 krt fog fizetni a város. Vajjon a kezelők mennyit nyerneek ezen? Majd utána nézzünk. Az amerikai szőlőte-lep létesítéséről szóló jelentés tudomásul vétetett, de mielőtt ez megtörtént, hallot-tunk figyelemre méltó felszólalást. Papp József bizottsági tag, azt mondotta, hogy a sertséhszülő részvénytársaságnak, a mi dőn átengedte a város telkét, hol most a szőlőtelep létesítettni szándékolatnak, azt mondta a város közönsége, hogy adjá at a telket, hogy a be nem épített helyet akkor használhatja, a mikor neki tetszik s tudomása szerént ez nem áll, mert daczra, hogy a polgármester akkoriban azt is mon-dotta, hogy egyeseknek is szabadságukban áll ott sertséhszülő építeni, midőn ez iránt egyesek később csakugyan lépést ettek, el lettek utasítva. Haz é mit jelent? Kéri a társasággal kötött szerződés felolvas-tatását. A mi meg is történt s kitűnt, hogy a város tulajdona a telek, de fájdalom, hogy a város ezt 20 év alatt nem hasznáلتja. Papp tovább akarta állaspontját fejtegetni, de elűtetett a szótól, azzal hogy meg most nem tartozik a közgyűlés elé. Papp kijelentette, hogy majd adandó alkalommal el fogja mondani azt, a mit most akart. Következett a temetőben létesítendő halottas ház kérdése, mely hal-talmas vitára adott alkalmat. Bekövetkez-tett ugyanis annak a kitztsége, hogy a budai külvárosi közkirkerthen egy halottas ház építtessék, a hol legyen alkalmas boncoló terem, a hol az olyan hullakát el lehessen helyezni, melyek közegészségi szempontból a gyszarajtottá háznál nem tarthatók, különösen az oly szegényeknél, kik egy szobában volnának kénytelenek lenni hatod magukkal a halottas s végül azért is koll a halottasház, hogy ott a ra-gályos betegségek elholtak elhelyezhetők

más az előadású modora, de egygyek ab-ban valamenynyen, hogy az igazi életet igaz színekkel festik.

A közönség, (melynek az Almanach egy csoportban mutatja be az elbeszélő-keg), szinte csodálkozva kérdezték: „Honnan keletkeztek ez a sok író?” Mert csoda az, hogy elhanyagolt föld tisztességes ter-mést hozzon. A föld hatalmas erejére vall. Pedig még nincs is itt valamenynyi. Csak a ki befért, vagy a ki éppen kezitnk ügyébe esett.

S hogy jönnek növekednek szakadat-lan hosszú sorban, utjak, kiltűnbek és ügye-ssebbek! S hogy lesznek az Almanachok évről évre értékesebbek.

Az ideí haladást mutat már s nagyrészt kikerült a tavalyinak egy hi-báját.

A sajtó ugyan elhalmozta díeséretkek-kei a tavalyi almanachot is, de én ösmer-tem gyengességét. Egy lap azt jegyzé meg róla: „E könyv tartalma olyan mint a puszkapor...”

Mire egy ismerősdöm azt írta leve-lében: „Hiszen puszkapor az igaz, de a me-lyikkel már löttek egyszer.”

Egy másik helyről a következő csipős öletet halltam: „Az írók újak benne, de a novellák veteránok”

Mi trérs-tagadás, volt a dologban va-lami. A közlemények egy része — a mi különben ily gyűjteményekben alig kerül-hető ki — nem itt jelent volt meg legelő szór.

A mostani Almanach azonban nem es-hetik e kifogás alá, de ha volna benne valami egyéb hiba, kérem a közönség el-nézését érte, mert majd rájövök én arra magam is — a jövő évi előszóban.

lehessenek a ragályos hullákat szállító halottas kocsi s egyéb temetői eszközök dezinfizálhatóak és tarthatók legyenek. Ennek a szükségességét mindenki belátta, csak az épület terve ellen merült föl kifogás. A mérnökség egy 8450 frtos tervet készített, Piatek Gyula biz. tag pedig díjtalanul, csupa szivességből készítet egy 3558 frtos tervet. Közönetet is szavazott érte a közgyűlés, de el nem fogadta. Dr. Koharits Károly városi tisztviselő is igen meggyőzően hangzott a halottasház szükségességét, a tervek bírálatában azonban nem bocsátkozott. Horváth Géza azt mondta, hogy a városi mérnökség terve nem jó. Szerinte a ragályos betegségeket elhárított, valamint a ragályos betegségeket szállító kocsiakat is temetői eszközökkel nem halottas házba, hanem a létesítendő járványkórházba kell helyezni. A halottasház csak arra való lenne, hogy ott a temető őr lakjék, legyen egy boncoló szoba, egy halottas szoba és egy szoba, ahol a temetőt végző felkészülhet, stb. Bolgar e kérdéssel a temető-kaporna kijavítását, Károly Ignác az új temető planirozását s bekerítését kérte. Horváth Géza a kifejlesztett tervébe többször a szakbizottságok javaslatának fölvetését kérte, de eredménytelenül, holott határozottan az nyújtott volna tiszta képet az ügy állásáról. Végül Horváth, mivel hivatalosan történt arra a bizottságra, melyben ő is jelen volt, személyes kérdésben kívánt fölcsófolni, a polgármester azonban nem engedte meg állítólag a ház szabályok, tényleg pedig a „basásokadás” törvényeinek értelmében. Mert szó, a mi szó, de nem hiszünk, hogy valaki tagadni merne, hogy „brüderok”-nak szabad 5-órát 6-szor egy tárgyhöz szólni, de akit nem jó szemmel nézünk, mert nem szereti az uralkodó „planetát” és „politikát”, annak nem lehet beszélni. Hosszas vita után végre kimondották, hogy a városi mérnök terve fogadtatik el az ismételt mellőzésével a temető-kaporna kijavítása, bekerítése s a planirozás ügyében intézkedés tétetik. Több kisebb nevezetességű ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A megyei értekezlet. A héten értesültünk szavazhatóság, becsületes férfiakól, ki a megye tisztikarának értekezletén jelen voltak, hogy a tisztviselői értekezletnek legkevésbé sem az volt a célja, hogy a sádi járás szolgabírójáról híresztelt s közbeszéd tárgyát képező botrányt elismerték, hanem igenis az volt a célja, hogy a tisztikar a maga részéről és a kartizesség tekintetében a rendelkezésre álló eszközök alapján meggyőződést szerezhesse az ügy állásáról addig is mihez tartás végett, míg a hivatalos vizsgálat megindult. Radócsay és Csima „becsületet szakkal” igazolták a tisztikar előtt magukat, ezt néki mint kartársaknak s nem vizsgálattól bizottságunk, vagy bíráknak, el kellett fogadni. Azt is értetükre adták, hogy az „értekezleten” a sajátjót egy szóval sem szidalmazták, nem mondták ugyan, az értekezlet után nem-e nyilatkozott valaki a sajtóról beszérlőleg. Elvégre az értekezlet nem bántalmazta a sajtót. Mi ezt tudomásul vesszük s nagyon tetszetes, hogy a mit arra mondtunk, hogy ha bennünk jó akaratú fölcsófolásunkért szidalmakkal illették, ezen esetben elcsúsz és semmieseknek tekintendők.

Radócsay nyugdíjazása. Radócsay Sándor nyugdíjazására iránt való kérelmét a megye nyugdíj-választmányja a hétfői ülésen tárgyalta. Radócsay „egész és egész” szempontokból kéri a nyugdíjazást, mert egy régebbi baja miatt a hivatalos teendő ellátására képesnek nem érzi magát. Az orvosi bizonyítványt támogatott kérvényének a nyugdíj-választmány helyt adott s Radócsayt a jövő év elsőjélt kezdve nyugdíjazásra ajánlja a közgyűlésnek.

Gyulás Gizella a külföldön. A fiatal zongora művésznőnk, ki a téli sásona a külföld bejárását vette programm-jába, jelenleg Lipcsében hangversenyez, még pedig az ottani kritika szerint valóságos diadalra. A „Leipziger Tageblatt” a többek közt a következők írja: „Alkalmunk volt hallani a Jankó-féle zongora első és legnagyobb művésznőjét Gyulás Gizella kisasszonyt Magyarországból. A fiatal és érdekes művésznő már a határozott fölfeleléssel és megnyert külsejével is azonnal bebizelgette magát a közönségnél. Habóritan esend uragot pompás játéka alatt, melyet valódi művészi fölfoág, kifejezesteljes előadás és bevégzett technika jellemz. A művésznőt tökéletes játékaért a közönség jól megérdemelt tetszésnyilvánításokban részesítette, úgy hogy a Delibes-féle keringő után a szatni nem akartó taposókat még egy darabot kelle játszania soron kívül.” A „Leipziger Zeitung” pedig egy másik hangversenyéről — mely egy művész-hangverseny volt összeköve — a következőképp ír: „A sikerült hangverseny tulajdonképen magyát Gyulás Gizella k. a., a genialis, fiatal Jankó-zongoraművésznő játéka képezte. A kedves kis művésznő játéka mesteri: belőle legelső rangú zongoraművésznő fejlődnek ki, ha — már most is nem volna az. Ő az ő bonfátársának új szerkezetű zongoráját tökéletes biztonsággal uralja; bravuros játéka, a szép hangadás és a külső tartásban nyilvánuló klaszikus nyugalom teljesen meghódította a közönséget.”

Egyiptomi szombetegség. Baranyában. A megyei tisztviselőnek a megyei közigazgatási ülésen fölvetett jelentése szerint a szemeses köthártyalob (trachoma) — vagy közhazsánlatban levő elnevezése

szertint egyiptomi szombetegség, mely a legveszélyesebb ragálybetegségek egyike, meggyeztette fölütötte nálunk a fejét. Ez újdiratu ragálykórhoz a jó Bácska révén jutottunk, a hol meglehetősen szépen divik s szedi folyton adatait. A kör szörnyenosa jelenkezik az egyes községekben s mig tavaly 3 eset fordult elő, addig az idén, ez időszert 20 eset van bejelentve. Az egyiptomi szombetegség továbbterjedése ellen — szerintünk — nem olég, hogy a törvényhatóság a maga részéről megtesz minden lehetőt, hanem e mellett szükséges főképp a közönségi lelkesedést és tanítókat kitartó közreműködését, melylyel a köznépet a veszedelmes betegségre komolyan s folyton figyelmeztessék. A trachoma ellen a legjobb szer a fölített tisztaság. Pusztá kézzel a szemet dörzsölni, törölni, más után ugyanazon vízbe mosdólni vagy a törölrőhrát használni nem szabad. Ily nemű oktatással folyton főnn kell tartani a községben a tisztaság iránt való érzelmet, melyly pedig ugyancsak a legalacsonyabb fokban van meg néptönlkél.

A „Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete” pécsi főtelepé tagjainak figyelmébe. Bortermelő tagjaink érdekében tudatjuk, hogy szövetkezlésük központi igazgatósága Bécsben képviselőket állított föl: felhívjuk tehát termelő tagtársainkat, kik értekezletien kívánják terméklükét, hogy terméklükét mennyiségig, minőségig legolcsóbb árát, mlnta kisértében, velünk mielőbb közöljék el ne mulasszák, az igazgatóság nem fog késmi, a maga részéről megbízottját a helyszíni zínere kiküldeni s az eddigi eljárásukhoz képest előleggel elátni s az elzállított és eladást mielőbb közvitetni. Az elnlökség.

A bírói felelősség. Az igazságtgy-miniszter a bírák és bírósági hivatalnokok felelősségére vonása céljából törvényjavaslatot adott be a képviselőház elé. A javaslat, mely bizonyára törvényé is válik, sok olyan dolgot tartalmaz, melyek a közönséget is érdeklis s azért rövid ismertetést a következőkben közöljük. Felöltséggel tartoznak s feygelmi uton büntetendők a bíróságoknál alkalmazott elnlökségi, bírói, tisztviselői, ügyészi személyzet (a választott bírák és kereskedelmi nlőkök is), továbbá a bírósági végrehajtók és szakértők, — még ha nyugdíjazva vannak is. E felelősség hivatalos eseményeikre és mulasztásaikra szól. Mindezek vagyoniilag is felelősek: a kárért, melyet a felelőknek így okoztak, hogy ezek jogorvoslatl többé nem élhettek; az államnak okozott kárakért, melyek a kezelési szabályok meg nem tartásából keletkeztek; amla költéséikért, melyek a jogorvoslatl jarnak, ha ez az eljáró bíró, vagy hivatalnok tévedése, mulasztása vagy hanyagsága miatt vált szükségessé. E vagyoni felelősség az illető bíró, vagy hivatalnok örökösire is átszáll. A fölügyelet a bírósági hivatal fölnlökét illeti — járásbírósg fölött a kertleli törvényszék elnlökét, másodsorban a felső bíróságokat, ügyészek fölött a fölügyeleti (5., 6. §.) ö fölősege legfőbb fölügyeleti jogát, az igazságtgy-miniszter gyakorolja. Feygelmi vétségek általán a következők: a hivatalos költésességek mulasztása, vagy hanyag teljesítése; annak szándékos, vagy gondatlan megszegése, az állás tekintélyét sértő, vagy botrányos magaviselet; a hivatalból engedelm nélkül távozás, vagy az engedély lejártá utáni kimaradás. Speciális esetei a feygelmi vétségeknek, ha a bíró vagy bírósági hivatalnok oly ügyben, a melyben az eljárás vagy határozás őt vagy azt a hatóságot illeti, a melynek őt tagja: fél részére per vagy emlékiratot vagy indítványt szerkeszt, a másolt szerkesztett helybenhagyás vagy megváltoztatás végett átvizsgálja, vagy a törvény szabályozta hivatalos működésen kívül, az ügy mlkint vitelére utmutatást vagy tanácsot ad, vagy az ügy eldöntésére más módon befolyást gyakorol; ha a folyamatban levő ügy mlkénti elintézésére vagy egyéb bírói vagy ügyészi esemény tekintetében, az eljáró hatóság valamelyik tagjára érdeklésből vagy ellenszenvből hatni törekszik és ha a bírósági személyzetnek nem tartozó egyénnel ítéleti vagy érdemleges határozati tervezetet készítet, vagy azoktól ily tervezetet elfogad és azt hivatalos eljárásában fölhasználja. Feygelmi vétségnek tekintendő: a csödbbe jutás, gondnokság alá helyzés s a fizetésnek bírói fölfoalása, ha ez az évi fizetés meghaladó összeg erejéig hat hónál tovább tart. Büntetés fozokatok: a) irasbeli feddés, b) pénzbírság, c) a szolgálati idő egy részének, a nyugdíj vagy végkielégítési díj meghatározásának leendő mllozása, d) áthelyezés, e) kényszer végelátás, és f) hivatalvesztés. A pénzbírság az évi fizetés egy harmadát meg nem haladhatja, választott bíró maximumis bírsága 500 frt, végrehajtó és szakértő 300 forint. Levonás a szolgálati időből öt évet meg nem haladhat. Hivatalvesztés esetén a büntetést elvieszi címzet, fizetését, nyugdíját s minden igényét a végkielégítésnek, ugy magára, mint örökösire nézve. Az állásról lemondás esetén feygelmi eljárás nem indítható, de a vagyoni felelősség épségben főnmarad. Csekélyebb feygelmi vétségekben (illetlen magaviselet stb.) megintésnek vagy rosaszállás van helye. A feygelmi bíróság első fokban a törvényszék terletén alkalmazott bírósági hivatalnok fölött: a törvényszéknek feygelmi tanácsa; a törvényszék, valamint járásbírósgok közbírái, a választott bírák, továbbá az ügyészek, alügyészek fölött a kir. ítélőnlaknál feygelmi tanácsa; a törvényszék elnlökét és elnlökét fölött a kir. kuria feygelmi tanácsa. A fölbbzés

ezektől a kir. tábla, illetve a kuria feygelmi tanácsa elé történik. A közádló teendőt az illető bíróságnál alkalmazott ügyész, a legfőbb bíróságnál a koronagyűzés végzi. A koronagyűzés ellen a miniszter rendel ki a közádlót. Ha 1. a bírósági hivatalnokok ellen bünlvádi eljárás van indítva, 2. csöb és gondnokság alá helyezés, 3. székhelyéről engedelm nélkül távozlmaradás s tartózkodási helyének altitkolása, 4. feygelmi uton hivatalvesztés eseteiben, végre 5. súlyosabb feygelmi ügyekben a vizsgálat tartama alatt.

Vizsgálat. A főispán a hétfői közigazgatási ülés elején, a napirend előtt kiindulva abból, hogy neki mint főispánnak költésessége a megyei tisztikar becsülete fölött öröklendi — fölhitva a bizottsági tagok feygelmet azon kinos ügyre, melyet a helyi sajtó egy része a hegyhatáti szolgabíró személyéről képeslathá hozott. Ezt a vizsás helyzetet kibonyolítani — ugymond — saját hatáskörében el van határozva még azon esetben is, ha a közigazgatási bizottság ez ügyben nem is intezkednék; mert ezt tennie már államszolgálati tekintetűnköl fogya is költésessége. A közigazgatási bizottság erre elhatározta, hogy az említett ügyben elrendeli a feygelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot, melynek teljesítésére nem az alispán vagy annak helyettese — mint a hogy az törvényes szokás, — hanem a közigazgatási ülésből három tagból álló bizottság külíteti ki. A vizsgálatot teljesítő bizottság Nagy Ferencz elnlökete alatt Németh Lipót, Driesz Lajos, kik a határozatnak jogerőre emelkedése után megkezdik működésüket oly megbízottsággal, hogy a vizsgálat a legselesebb körre terjessze ki.

Helyiség változtatás. A „Pécsi keresztény polg. társalgó kör” helyiségét régi helyére, gyár. utca 7-ik szám Udvardy Nándor — (ezelőtt Fingerhut) féle vendég lőbe tette vissza. Ezen szép kerttel ellátott helyiség a kör tagjai előtt nem lesz ismeretlen. Van itt a körnek külön zárt olvasó-terme s ugy szintén — a nyári évadban — rendelkezésre áll mindenkor egy mindig jó karban tartott tekepálya is.

Tűz a vidéken. Somberken, a Vorzinszky Alajos nyug. cs. kir. százados által haszonbérben birt Holtzmann-féle birtokhoz tartozó pusztán kigyuladt egy 19 öl hosszú, 3 öl széles s 3 öl magas szénakazal. A közönségtől az oltószemélyzet a tűzi teeskendővel csakhamar a helyszínen termett ugyan, de a viházyi miatt az oltás nem volt sikeresen eszközölhető s így a 80 nagy szekérre való széna a tűz martaleka lett. A tűz, melynek keletkezése oká eddig nem volt kipuhatolható, éjféli utáni két óráig tartott. A közönségi elüljáróság a tűzveszést által okozott kárt 960 frtra becsülte, mely nem volt biztosítva.

A „Pécsi Dalárda” által mlnt szobaton rendezett dalestelyi igen jól sikerült. A „Tavas elmul” című dalt meg kellett ismétlni. Ennek után táncra perdltek a jelenlévők és a katonazenekar zenéjére kora hajnalig járták. Az első négyesben 68 pár vett részt. A hölgyek nevei közül tudósítónkunk következőkét sikerült följegyezni: Angster Róza, Aronffy Riza, Buday nővérek, Zsolnay Mariska, Eötvös Ilona, Gianoue Malvin, Hoffmann Marika (Szabolcsbánya), Horváth Mariska, Hantosy Ilona, Ivics Paula, Kozary Emilia, Kaiser nővérek, Kindl Ilona, Kellauer Gábris és Mariska, Lang Nóra, Mikis Emma, Moravetz Carolin, Mestrics Ilona, Náray Vilma, Németh Etelka, Obetko Giza és Luiza, Petrács Paula, Platz Pannika, Pintér Terka, Ribics nővérek, Repits Mariska, Saághy Lotti, Schreyer Gizella, Soósta Sarolta, Stangl nővérek, Schreyer nővérek, Szánthó Ilona, Tiefenbacher Ilka, Váry Piroksa, Weidinger Ilona, Weltrubsky Gusztika, Zsille Etelka. A menyeeskek közül: Valentin Ottóné, Simacek Alajosné, Selényi Antalné, Löfferner, Kőcsön Lajosné, Hergert Józsefné, Czupi Edéné (Patacsról), stb.

Zászlószentelés Német-Bólyon. Szép és megható ünneplélynök volt színhelye Német-Bóly mezőváros. A német-bólyi ipar-területtel zászlója felszenteltetett. Kor reggel mozárvások hirdették a lakósságnak a nap jelentőségét, mely alkalomból a plébania templom élő virágokkal és szönyegekkel gazdagon és izllesel feldiszerített. A zászló anyai tisztet Motenuovo Aladár herceg neje szől. Kinsky Francziska grófnő vállalta el, kit — mivel a megjelenésben akadályozva volt — Tichay József urod. főerdész neje helyettesített. A hercegnő a felszentelendő zászlóra drága, gazdagon himzett nemzeti színlű selyemszalagot küldött, melyen a Motenuovo herceg és Kinsky grófi családok címerei és e felirat voltak aranyalul kivarrrva: „Isten áldja a tisztas ipart. Herceg Motenuovo Aladárné Kinsky Francziska grófnő 1888.” Maga a zászló fehér, szintén gazdag aranyhimzéssel és szent József képevel, mely alatt ezen felirat olvasható: „Könyörgőj értünk. A német-bólyi ipar-területtel 1888.” Az egyházi szertartás, melyet Streicher József német-bólyi plébanos és Magenheim József pécs-belvárosi (előbb németbólyi) kaplan segédével Troll Ferencz pápai prelátus és pécsi székesegyházi kanonok végzett, d. e. 10 órákor ünneplés szent misével vette kezdetét, mely alatt a német-bólyi dalárda igen szépen éneklét; kiváló tetszésben részesült Plank Kamill segédlelkész és a dalárda elnlökének szép és sziverehető éneke. Troll prelátus alkalmi egyházi beszédet is tartott, e jelmonddal: „Szerencse föl!” A zászló egyházilág föl-szenteltetvén, körtekedett a szűzek beverése. Az első Troll Ferencz prelátus verte be „Isten nevében,” a másodikat ugyanó

a zászlóanyá nevében, a harmadikat Tichay Józsefné, a negyediket Troll prelátus a maga nevében, az ötödiket Streicher József, a hatodikat Sey Lajos szolgabíró az iparhatóság nevében e szép szavak kíséretében: „... Legyen az ipar fejlesztője és a magyarosodás terjesztője.” Szűgeket vertek meg: Tichay József, Magenheim József, Plank Kamill, Bellada Ferencz és Klein Dezso, továbbá az ipar-területtel részéről: Gyetván Ignác iparhatósági biztos, Scheffer György az ipar-terület elnlöké, Armbusz Gáspár másodnlök, Hoffmann József jegyző, ifj. Morschauser Vilmos pénztáros, Hoffmeister Antal, Maul Alajos, Schwab István és Hayer István. Ezen alkalomból a német-bólyi iparos tanácsok által készített munkálkól sikerült kiállítást rendeztetni, melyről elismerőleg nyilatkozta azok, kik azt megtekintették. Az ünneplésességek sorozatát este toaszokkal fűszerezett bankett, és ezt követőleg reggelig tartó sikerült táncmulatság zárta be.

Irodalom.

Kereskedelmi és politikai szántán, II. rész. Irtá Havas Miksa, a pozsonyi kereskedelmi akadémia tanára.

A lapunkban nem rég ismertett I. rész folytatását képezi a jelen kötet, mely fölül a kereskedelmi akadémia II. részétől készült tanulmányok. E kötetben találjuk a határlás-számítást, a folyó-számlák tanát, az arany-érlés-számítást, az ércmészámlát, a külföldi váltók tanát 18 piacz váltó-folyamjegyzékével, az osztrák-magyar értékpapirokban a külföldi tőzsdéken való jegyzését, a 6 legfőbb tőzsdé jegyzékével, az értékpapirokkal való számítását a külföldi tőzsdék usanceit értelmében az értékpapirok jövedelmességének számítását és végül a részletiviteltek tárgyalását, behatóbban mlnt más eddig megjelent könyvekben.

A most megjelent folytatásos kötet is mutatja a ml elő részéml méltatott jelessegeket. Az egész könyv irányá magyaros, világos. Az értekezések rövidék, könnyen érthetők. A munka fölfoalásánál, hogy a tárgyat és gyakorlati élet köréből vett, a hazai viszonyok figyelembe vételével összeválogatott, a tanítás szempontjából methodice elrendezett 26 fölfozámla kidolgozásra, továbbá 132 példa és 174 feladat megoldására fekteti. A feladatok tárgyalnak a fizetés-érlés és tanulásosok. A szakaszok végén ismételt feladatok találunk, melyekben alkalom adatik a már korábban tanult felelevenítésére, illetve az új anyag gyakorlására. Az összes feladatok eredménye közölve van.

Ezek szerint az előltnk fekvő munka nemcsak jó tanulmány hanem magántanulásra is alkalmas sőt igényt tart arra, hogy pénzintézeteknél, mlnt tanács- és iránnyel foglalkozó helyen. Emlékeztetünk a kötetben, hogy a tárgyat és gyakorlati élet köréből vett, a hazai viszonyok figyelembe vételével összeválogatott, a tanítás szempontjából methodice elrendezett 26 fölfozámla kidolgozásra, továbbá 132 példa és 174 feladat megoldására fekteti. A feladatok tárgyalnak a fizetés-érlés és tanulásosok. A szakaszok végén ismételt feladatok találunk, melyekben alkalom adatik a már korábban tanult felelevenítésére, illetve az új anyag gyakorlására. Az összes feladatok eredménye közölve van.

A könyv I. része, melyet az illetékes szakörök, valamint az egész hazai sajtó a legjobb fogadtatásban részesítettek, ezek szerint a jelen kötetben, mlnt fölfoztatást nyert. A 10 ivre terjedő, elegáns kiállítási munka ára frt 1-20. Kiadója Stampel Károly jó hírnévkor örendő pozsonyi czég.

A gyakorlati kereskedelmi tanulmányok című fölfozart (Budapest Albrecht-út, Zachár Gyula tanár kiadásában) 44. száma nagy táblás kimutatást hoz, könyvviteli rendszerek cím alatt, mlnt szemlét — E füzetben találjuk még a kereskedelmi és pénzügyi szemlést és a kereskedelmi és pénzügyi szaktanfolyam” című mellékletet, melyeknek nevezetesebb czikkjei: a kamatláb változás története, (Dr. Császár K.) Az áruk vegyestése. (Mokos Károly) stb. Ugyanezen füzetben folytatattunk még a kereskedelmi levelezés, kereskedelmi számlák, a könyvviteli gyakorlása stb. Alkandó rovatok is. — A jeles fölfozartot melegen ajánljuk az irodalom ezen ága iránt érdeklődő b. olvasóink szives figyelmébe.

Közgazdaság.

Az értékpapirok beszerzésének költségei.

Minden napi eset, hogy a nagyközönség, mlntön tökéjét értékpapirokban óhajja gyűmlösözötni — kevés kivétellel — nincs kellőleg tájékozotva ama források iránt, melyeknél ezen vásárlások megbizhatóan, pontosan s érdekeinek megóvásáért eszközölhetők volnának.

E tájékozatlanság rendszerint megkívánja ugyan a maga árát, de azért a vásárló közönség még mindig nem okul a maga káran és elöszerelettel fordul értékpapir beszerzéséml gyakorlati forrásokhoz is, melyek a tőzszámítás mesterségében kiapadtatlanok.

E czikk keretén kívül esik különben a német-bólyi pénzügyi közönségnek a német-bólyi ipar-területtel zászlója felszenteltetett. Kor reggel mozárvások hirdették a lakósságnak a nap jelentőségét, mely alkalomból a plébania templom élő virágokkal és szönyegekkel gazdagon és izllesel feldiszerített. A zászló anyai tisztet Motenuovo Aladár herceg neje szől. Kinsky Francziska grófnő vállalta el, kit — mivel a megjelenésben akadályozva volt — Tichay József urod. főerdész neje helyettesített. A hercegnő a felszentelendő zászlóra drága, gazdagon himzett nemzeti színlű selyemszalagot küldött, melyen a Motenuovo herceg és Kinsky grófi családok címerei és e felirat voltak aranyalul kivarrrva: „Isten áldja a tisztas ipart. Herceg Motenuovo Aladárné Kinsky Francziska grófnő 1888.” Maga a zászló fehér, szintén gazdag aranyhimzéssel és szent József képevel, mely alatt ezen felirat olvasható: „Könyörgőj értünk. A német-bólyi ipar-területtel 1888.” Az egyházi szertartás, melyet Streicher József német-bólyi plébanos és Magenheim József pécs-belvárosi (előbb németbólyi) kaplan segédével Troll Ferencz pápai prelátus és pécsi székesegyházi kanonok végzett, d. e. 10 órákor ünneplés szent misével vette kezdetét, mely alatt a német-bólyi dalárda igen szépen éneklét; kiváló tetszésben részesült Plank Kamill segédlelkész és a dalárda elnlökének szép és sziverehető éneke. Troll prelátus alkalmi egyházi beszédet is tartott, e jelmonddal: „Szerencse föl!” A zászló egyházilág föl-szenteltetvén, körtekedett a szűzek beverése. Az első Troll Ferencz prelátus verte be „Isten nevében,” a másodikat ugyanó

Felesleges megjegyzönlük, hogy a folyó kamat megtérítése csak ott áll be, a mlkor kamatozó, tehát szelvényivel, avagy részvényekél osztalékgyűgyvel értékpapirokat vásárolunk.

A provisió és a folyókamat megtérítésének számításba hozatala azon tér, melyen az eladást eszközölő félnek bőséges számítása nagy garral és kis tökével dolgozó ugynevezett „bankárok”-nál — tisztelet a kivételeknek — kik kevesebb tekintettel szöktak lenni ügyfeleik érdekeire, hisz néha egy nem sikerült spekuláció amagy is kioltja létezlésüknek különben is homályosán pislogó lángját.

Hogy tehát állítasunk indokolására visszaterhesünk és hogy a számításban mutatóköl különbözeteket gyakorlati példával megvilágítsunk, számításaink alapvetéséhez társul vesszük a törvényhozás egyik legújabb alkotásán intézetét, mely törvényesabba korlátain belül épp ugy teljesíti az értékpapirok vásárlását, mlnt alkalmlyik bank vagy bankár, azzal a különbséggel, hogy a törvény intézkedése értelmében ügyfeleink sem provisiót, sem pedig courtage nem hozhat számításba, tehát a vásárlást, díj és jutalékmentesen eszközöl.

Értjük ez alatt a m. kir. postatakarékpénztárt, mely legutóbb havi kimutatása szerint közel 1 millió névértékű értékpapírt vásárolt ügyfelei, illetve betevői részére, rövid fenállása óta.

Ha most a különbségek felderítése végett három csoportra osztjuk azon intézeteket vagy magánosokat, melyeknél, illetve kiknél beszerzésüket eszközölhetjük, következőképp lehetünk:

Alapul vesszük pl. 6000 frt 5% os magyar papírjárdékának leszámolását folyó év október hó 20-ik átvételével, 90 frt 20 kros napi arfolyam mellett.

A jó hírek örendő szolid pénzüzetek következtében fogják vásárlási és költés jegyzéküket bemutatni. 6000 frt névértékű 5% os papírjárdék a 90 frt 50 kros 5430 frt.

Folyó kamat f. évi június 1-től (legutóbbi szelvényesedéig) f. év október 20-ig (19-ikét be nem számítva) . . . 115 frt 83 kr. Courtage . . . 3 frt — kr. Provisió (rendszerint) . . . 7 frt 50 kr.

Fűösszeg . . . 5564 frt 83 kr. Azok, kik a vevők tájékozatlanságát kikszámanyolni hajlandók, ugynevezten érték következtében fogják leszámolni. 6000 frt 5% os papírjárdék a 90 frt 50 kros 5430 frt — kr. Folyó kamat f. évi június 1-től (felhasználva a vevő jóhiszeműségét) beleszámítva a szállítási napot is . . . 116 frt 67 kr. Courtage . . . 3 frt — kr. Provisió 1/2% (mérés-kelten számítva) . . . 15 frt — kr.

Összesen . . . 5564 frt 83 kr. A m. kir. postatakarékpénztár ellenben ugyanezen arfolyam mellett a vételárt következtében számolja le: 6000 frt 5% os papírjárdék a 90 frt 50 kros 5430 frt — kr. 5% os kamat folyó év június 1-től folyó hó 20-ig (a szállítási, illetve leszámolási napot bele nem számítva) . . . 115 frt 83 kr.

Összesen . . . 5545 frt 83 kr. A teuti szám adatokból tehát kiviláglik, hogy egy és ugyanazon érték tárgyaló s azonos arfolyam mellett előadott esetben a m. kir. postatakarékpénztár számításánál a jöhrnével 19-ikét 10 frt 50 krossal hoztöbbit számításba, bár ezt jogosan eslekeski, az ezen keretbe nem tartozó bankár pedig 18 frt 84 krnyi többlettel mutatja be számilját.

Ki tagadna azonban, hogy ne történtek volna már oly felszámítások is, a hol az illető bankar provisió ezimel 1/2%, avagy 1%-ot hozott számításba. — Hogy ilyenkor a töké kamatját a magas felszámítás mennyire esckötni, nyilván való, — mert hisz a felszámítások, bármi ezimel történjen is, mindig csak az illető értékpapir vételárának kiegeszítését, illetve egységarát képezik.

De e mellett még tekintetbe kell vennünk ama költéségeket is, melyek portó ezimel viselendők a pénz beklődésénél és ama portóköltéségeket, melyek az értékpapir elküldésével jarnak.

Ha pedig figyelembe vesszük, hogy a postatakarékpénztár közbenjárásával vásárolt értékpapirok vételárát nem kell postán elküldönlük, hanem a vételárt tetszönlük szerinti bármely közvetítés-el megbizott postahivatalnál könyveskönyv-kezelőzött postahivatalnál könyveskönyv-kezelőzött, az értékpapirt pedig — ha a további költéséget is megkímélni akarjuk — ott az intézetenél díjmentesen örlétejlük, oly kedvezményes részesesévl leszünk, a melyek a postatakarékpénztárnak értékpapírjaink vásárlására nézve kímálkozó szerepét a legelőnyösebben tüntetik föl.

Hogy a postatakarékpénztár követei... tésével értékpapiraik olesóbban szerebte...

Gabona-árjegyzék

Table with 2 columns: Item (Buza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Kukoricza, Hajdina, Zab, Széna, Szalma) and Price (100 kg, 7, 6, 5.40, 6.20, 5.50, 4.50, 5.60, 3, 2.10).

NAGY FERENCZ

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ

Nyilt-tér*)

Brüsszelben az 1888-ik évi nemzetközi kiállításán aranyéremmel kiténtetett gazdag szénasavtartalmu asztali és gyógyvíz. ÁGNES FORRÁS.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Irodahelyiség-változtatás. Dr. Miltenyi Miklós ügyvédi irodája

1888. november hó 1. napjától kezdve Pécssett, a belvárosi Mária-utczai 7. sz. házban

Hirdetések.

Tőke befektetésre igen alkalmas HÁZ eladó. Az eladási árnak jelenleg 6% át tisztán jövedelmezi.

BUTOROK CSOMAGOLÁS nélkül szállítása. BUTORRAKTÁR MOBEL LAGER und TISCHLEREI mit Dampftrieb.

Különlegesség!!! Lengyeli-csemege sajt Apponyi Sándor gróf tejgazdaságából. Kapható Pécssett: Étszer János, Nick Károly és Köszl János urak és Reeh Vilmos özvegye fűszer- és csemegekerekedésében.

Műfog, fogsor mindenmő javítás készítettik rendkívül olcsó áron teljes jótállás mellett. GRÓSZ LAJOS 1878. évben alapított műtermében Budapest, IV., magyar-utca 1. szám.

LAUBER REZSŐ (Pécssett, Mária-utca 4. sz.) a káptalani keresma fölött jobbra levő téglagyár tulajdonosa és cserepes elvállal mindenféle cserepes munkákat és javításokat 3 vagy 6 évi szerződés melett, valamint új tetőzetek befűdését egy évi jótállás mellett.

Schlegel lovardája Pécssett, a buzatéren. Ma szombaton, 1888. november 10-én este 7 és 1/2 órakor nagy diszeloadás új választékos műsorral. Vasárnap november 11-én két nagy külön előadás.

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a legjobb hírvénekv örvendő Thea- és Rum-áruinknak Mohácson és e vidéken való egyedárlási jogával az általunk nagyrabecstilt Freund és társa mohácsi cézget biztuk meg.

A közelgő disznóölési idényre mintegy 500 ölérsre érett sertés eladó a pécsi sertésbuzaló társaság szállásaiban. Maggi Bouillon. Extracte, (20-1) elvan ismerve, hogy a legjobb és a legolcsóbb leves-kivonat husvagdalékkal, leves-liszt hüvelyesveteményekből.

1488. 1888. Arverési hirdetmény. Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 3780-3781/1888. számú végzése által Szelicz András orszolói lakós végrehajtató javára Csertyán István vargai lakós ellen 100 frt és 100 frt tőke, ennek 1887. évi január hó 1. napjától számitandó 8% kamatai és eddig összesen 58 frt 56 kr. perköltésig követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 572 frta becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

506. 1888. Arverési hirdetmény. Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a sásdi kir. járásbíróóság 3780-3781/1888. számú végzése által Szelicz András orszolói lakós végrehajtató javára Csertyán István vargai lakós ellen 100 frt és 100 frt tőke, ennek 1887. évi január hó 1. napjától számitandó 8% kamatai és eddig összesen 58 frt 56 kr. perköltésig követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 334 frt 50 krra becsült gazdasági eszközök, gabna, szobabutor, ágyneem, 2 ló és házból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

PSEHOFER J -féle gyógyszerár Bécshben. Singerstrasse 15. sz. „Zum gold. Reichsapfel”. Vertsitító labdacsok ezeltit egyetemes labdacsok neve alatt; az utóbbi nyelven teljes joggal megérdemelt, mivel csakugyan alig léteztek betegségek, melyekbe csodás hatáskut ezerszeresen be nem bizonyították volna.

A számtalan köszönőiratok közül idemellekelve közlünk néhányat: Schlierbach, 1888. febr. 17. Tekintetes ur! Aláírott tisztelettel kérem az ön valóban rendkívül hasznos és kitűnő vertsitító-labdacsoból ismét két teleresek megküldeni.

Bécsh hely, 1887. december 9. Tekintetes ur! Legforróbb köszönömetet fejezem ki önnek 60 éves nagyénem nevében. Öt évig szenvedett idült gyomorhurut s vizkórban. Az élet már csak kín volt rá nézve s valóban egészen lemondott az ételtől.

Fagy balzsam, Pscherhofer J.-től, évek óta legjobbatok szerek van elismerve mindennemű fagyokból és idült sebek stb. ellen 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr. Keskeny utifü nedv, hurut, rekedtség, gúrcsikbégés stb. ellen, 1 palack 50 kr.

Eddig még fölülmulhatlan a MAAGER W.-féle cs. kir. szabadalmazott, valódi tisztza Csukamáj-olaj MAAGER VILMOSTÓL BÉCSHEN. Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyen emészthetőség folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a leg-tisztább, legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkítések, mirigyek, gyengeség stb. ellen - egy lüveg ára 1 frt - kapható gyári raktárban: Bécshben, Heumarkt 3. sz. alatt, valamint az Osztrák-Magyar bírodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerárjaiban.